

Forfatter: Drachmann, Holger

Titel: Forskrevet

Citation: Drachmann, Holger: "Forskrevet", i Drachmann, Holger: *Forskrevet*, udg. af Lars Peter Rømhild , Det Danske Sprog- og Litteraturselskab, Borgen, 2000, s. 473. Onlineudgave fra Arkiv for Dansk Litteratur: <https://tekster.kb.dk/catalog/adl-texts-drachmann14val-shoot-idm140708760224112/facsimile.pdf> (tilgået 18. april 2024)

Anvendt udgave: Forskrevet

stemte Veje og Virkninger – og den, der vil skrue tilbage, skruer sig selv i Klemme men hvem siger, at det naive Drag i Folket, at Lysten til harmløs Livsglæde ikke findes endnu? og at denne Folkets store gode Side ikke netop var medbestemmende i det »Humør,« hvormed man slog, skrev og sang dengang?

Ve dem, der nu kunstigt, i god Tro eller paa en politisk Doktrin, skruer Folket op til Krigsberedskab med Kanoner og Volde og Værker og Faner Ansvarer vil komme over dem, og saa er det maaske ikke engang *dem*, som skal bløde! Men ve ogsaa dem, der som et Modtræk paa en anden politisk Doktrin puster til Folkets gamle Svaghed for at »gøre Grin med det Hele«. At slaas – og rimeligvis falde, det er endda ikke den værste Udgang paa et eb-bende Aarhundred; at more sig ved et Glas og en rask Sang, det kan være ligesaa godt som det daglige Brød men at grine, det er virkningsløst; paa Grinet bygger man ligesaa lidt et Folk op, som man dermed nedriver Magthavernes Værker og Volde!

Hvad om man engang kunde tage Livsglæden, Morskaben i sin Haand – synge den ud blandt et træ men endnu ikke livstræt Folk – skænke den ud til tørstige Gemytter – selv om »Udskænker« skulde blive hængende ved Ens Navn! tænkte Gerhard og rejste sig. Jan Steen havde sin Knejpe – Bellman sine Tilhørere. Shakespeares Theater vilde *vi* nu kalde en Gøglerbod; men da Heiberg kom hjem fra Paris med sin Vaudeville, saa spurgte vore »alvorlige« Digttere, om Meningen var at gøre Theatret til en café chantant? Meningen var god nok – men Heiberg blev den *fine* Mand. Nu er hans Æsthetik flojten; hans Koupletter bestaar Leve den kommende danske Digter, der ikke ender som min Svi-gerpapa – som »fin« Mand! Aa, Ulf, Ulf, havde Du fåret lidt skaansommere frem imod Dig selv, saa havde Du kunnet være Jan Steen og Bellman i én Person!

Og Gerhard gik ud ad Langelinje.

Dér – idet han passerede den halvrunde Bænk med de skyggefulde Busketter omkring – hilste han paa Anna Funch. Hun sad sammen med Overgaard og Frøken Harriet Palm. Gerhard gik li-

ge hen til Bænken, trykkede Overgaards Haand og Anna Funchs – hilste ærbødigt paa Frøken Palm.

Men i hvilken Krog af Verden har Vorherre haft Dig saa længe? raabte Overgaard. Sæt Dig, Menneske, og fortæl! din Villa var aflukket, de jeg vilde besøge Dig, og man sagde

Anna Funch standsede ham med et Blik, som hun lod gaa over til Gerhard og som dvælede dér med en ængstlig Spørgen og med en moderlig Vemod – en Moders, eller en Søsters – tænkte Gerhard, medens det samtidigt ikke undgik ham, at Overgaard prøvede Blikket og ikke fandt sig ganske beroliget derved. Gerhard nikkede – blev adspredt – og spurgte endelig Anna Funch, hvorledes Drengen havde det?

Han har det godt, han er bleven stor og gaar i Skole – Ferien er jo nu endt og nu maa han slide i det – ligesom vi andre! svarede hun med sit gamle, lyse Smil og med den dulgte Varme i dette Smil – som Gerhard dog fandt mere tilsløret, paa en egen Maade »ældre« – ligesom ogsaa Stemmeklangen forekom ham forandret.

Ja – Aarene gaar! sagde han, for at sige noget.

Og Drengene vokser op til at blive Fædrelandsforsvarere! raabte Overgaard. Det er ellers mageløst – vi slaar paa Trommen og bygger Fæstninger, baade tillands og tilvands, for at komme i Krig med Preusserne eller Russerne – hvis det da ikke bliver Kineserne – og saa gaar vi selv hen og bliver fra Dag til Dag mere og mere preussisk eller russisk eller kinesisk – Sabelherredomme og Mandarinvæsen – Pressefølgelser, Bøder, Fængsel – stadige Overgreb fra Regeringens Side; se nu den sidste Afskedigelse – en ren Skandale det er s'gu behagelige Forhold at være Redaktør under!

Hvor er din gamle Overlegenhed? spurgte Gerhard smilende.

Aa Du snakker ... vrissede Overgaard. Hvad bestiller Du – hvorfor skjuler Du dig – hvorfor tager Du ikke din Part af Oppositionens Slid – da Du dog begyndte derpaa?

Du mener, at det vilde kunne nytte? spurgte Gerhard lidt drillende. Jeg maatte da først og fremmest kunne finde Oppositionen –

at sige, den samlede, den ordnede og derfor den virksomme. Men da jeg igaar kom tilbage til Byen igen og gav mig til at læse Bladene – saa fandt jeg bare, at I skældte hinanden ud indbyrdes – ligesom for et halvt, et helt eller flere Aar siden. Men at skælde Nørager ud i Bentzen-Overgaards Blad – og omvendt – det er ikke fristende. En Engel af Uegennyttighed maatte den Regering være, som ikke benyttede sin overlegne Stilling; den at være en Enhed!

En rar Enhed – Selvtægtens og Børnerthedens! sagde Overgaard skarpt. Er Du bleven vakkelvorn igen?

Nej men Du er bleven nervøs! svarede Gerhard kort.

Anna Funch saa' bønligt misbilligende paa dem. Frøken Palm faldt ind. Hun havde øjensynligt ventet paa at tage Ordet. Hendes Næsefløj dirrede; hun saa' lige ud for sig – og Profilen tegnede sig med sine stolte, strenge Linjer op mod den sollysende Luft, medens hendes Mundvig krusede sig – som til Bid og Kys paa engang – og hele den slanke, spænstige Skikkelse dirrede af Utaalmodighed og Stridslyst dette Ansigt og denne Skikkelse »lige sluppen ud af et Bjærgpas« – som Ulf havde sagt – Jaguaren, som laver sig til Spring.

Mændene er fejge, fejge – sagde hun og kastede haanligt med Hovedet. Hendes indre Bevægelse nægtede hende at faa sagt mere.

Mener De med Mændene ogsaa Redaktør Bentzen? spurgte Overgaard med et Sideblik.

Hun vedblev at rette Blikket ligefrem – Munden krusede sig endnu mere det var, som vilde den sende et Kys ud, men den bed. Jeg undtager ikke Redaktør Bentzen! sagde hun – bøjede saa Hovedet, som om hun stiltiende gjorde en Afbigt – og fortsatte dæmpet, næsten gennem Tænderne og dog med en Blødhed, der overraskede Gerhard og gjorde hendes Ord vægtigere end hvis hun lidenskabeligt havde forceret Stemmen: Vi Kvinder kan være Diplomater – siger man; vi kan forstille os og derved sejre; men vi kan ogsaa her blinkede hun og saa' truende lige paa Gerhard vi kan ogsaa være Soldater, ofre os, kaste os hen – det beror paa, om man fører os – om man vil og tør! Vi tør altid! tilføjede hun pludseligt.

Anna Funch lagde sin Haand paa hendes Arm. Kære Harriet! sagde hun beroligende.

Froken Palm rev Armen til sig – smilede derpaa, som vilde hun undskylde sin Hæftighed, og sagde til Gerhard: Véd De, at Anna Funch er traadt ind i Bestyrelsen af vor Forening og hjælper med til at redigere Bladet? Hun skriver og oversætter meget deri – og skriver godt – naturligvis. Skade kun, at det nytter saa lidet! sagde hun spydigt.

Det mener De ikke, Harriet svarede Anna Funch paa sin blide Maade. Jeg vilde kun ønske, at jeg havde Deres brændende Energi – mine Kræfter slaar ikke altid til og da Bevægelsen virkelig er »stigende«, som Overgaard siger, saa bliver Arbejdet det ogsaa. Vi kunde ønske en Mand med i Redaktionen; at sige en Mand, som var enig med os – som virkelig stod paa *Kvindens* Side og ikke lod sig trætte eller anfægte af enhver begyndende Bevægelses Ufuldkommenheder – navnlig ikke lod sig anfægte af det let-komiske Skær, som »Kvindebevægelsen« i vort lille hyperkritiske og lattermilde Samfund til en Begyndelse ikke er undgaaet. Vore Modstandere, Mændene, har jo de mange morsomme Indfald og de smidige Penne – men vor værste Modstand er naturligvis fra Kvinderne selv. Imod *den* skulde en Redaktor træde op – en Redaktor, som engang til Forskel fra de mange Journalister var en *Mand!*

Og hun saa' aabent sporgende paa Gerhard.

Overgaard ligesom belurede hendes Blik. Til hans Beroligelse svarede Gerhard undvigende – at det maatte have sine store Vanskeligheder at finde en saadan mandlig Redaktor – der jo næsten skulde være Ridderen uden Frygt og Dadel – foruden at hans Kundskaber maatte være omfattende – sociale, nationaløkonomiske, juridiske. En »digterisk« Natur – for ikke at sige en Poet – mente Gerhard absolut vilde være forkastelig; han vilde ikke kunne stille sig upartisk, vilde føle sig tiltrukket af Ynde, Elskværdighed, og tilbagesludt af det modsatte – hvis han selv endnu var en Mand, som ikke helt havde taget Afsked med Ungdoms-rørelserne; eller han vilde blive en besværlig, fordringsfuld »Pro-